

Správa o výsledku kontroly realizácie investičnej výstavby integrovaného výcvikového strediska vo vojenskom výcvikovom priestore Lešť pre ozbrojené zložky

Kontrola bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009; jej účelom bolo zistiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia finančných prostriedkov vyčlenených na investičnú akciu - výstavbu integrovaného výcvikového strediska vo vojenskom priestore Lešť.

Správa obsahuje výsledky kontroly, ktorej subjektmi bol **Ústav špeciálneho zdravotníctva a výcviku MO SR Lešť** (ďalej len „ÚŠZV Lešť“) a **Ministerstvo obrany SR** (ďalej len „MO SR“).

Predmetom kontroly bolo:

- plánovanie dobudovania ÚŠZV Lešť,
- príprava investičnej akcie,
- správnosť financovania, oprávnenosť, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov na realizáciu investičnej akcie,
- stav správy a ochrany majetku štátu,
- úroveň kontrolnej činnosti kontrolovanej problematiky.

1. Plánovanie dobudovania ÚŠZV Lešť

ÚŠZV Lešť je v zmysle ustanovenia § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MO SR.

Uznesením vlády SR č. 998/2003 vláda súhlasila s návrhom transformácie ÚŠZV Lešť na stredisko pre prípravu špeciálnych jednotiek, výkonných zložiek bezpečnostného systému SR na boj proti terorizmu a organizovanému zločinu. Návrh ďalšieho rozvoja ÚŠZV Lešť bol v súlade s Národným akčným plánom boja proti terorizmu, ktorý vláda SR schválila svojím uznesením č. 369/2005. Podľa bodu 2.27 tohto materiálu sa ÚŠZV Lešť mal do decembra 2007 dobudovať ako centrum pre výcvik a školenie špeciálnych jednotiek na boj proti terorizmu a organizovanému zločinu, s cieľom zabezpečiť výcvik aj pre potreby Európskej únie.

Výcvikový komplex ÚŠZV Lešť je koncipovaný ako nadrezortné multifunkčné diagnostické, monitorovacie a výcvikové zariadenie, poskytujúce moderné výcvikové podmienky pre výcvik profesií v priamej podriadenosti alebo v odbore vedení viacerých ministerstiev a ďalších orgánov.

Komplex účelne využíva kombinácie metód simulačného výcviku na rôznych trenažerových

zariadeniach a polygónoch s metódami výcviku v modelových situáciách a reálnych podmienkach. Komplex koncentruje na relatívne malom priestore a v ľahko dostupných vzdialenostiach bohatý súbor výcvikových možností rôznych profesií, znižuje (vzhľadom k predtým rozptýlenému výcviku početných profesií) ekonomickú náročnosť sústredeného výcviku pri vysokej prevádzkovej kapacite a progresívne prekonáva ekologické obtiaže intenzívneho výcviku v reálnych podmienkach.

V priebehu prípravy realizácie dobudovania jednotlivých výcvikových zariadení bola 22.09.2006 ministrom obrany SR zriadená pracovná skupina pre prípravu podkladov a financovanie. V januári 2007 bolo rozhodnuté prehodnotiť lokalitu výstavby pripravovaného projektu výcvikovej osady, ktorá sa plánovala realizovať v roku 2007 a po posúdení bola presunutá do lokality Hlavného tábora Oremov Laz, kde mala byť integrovaná s pripravovaným cvičiskom pre boj v zastavanom teréne (v súčasnosti nie je budované). Uvedeným opatrením sa mal zvýšiť podiel ÚŠZV Lešť na skvalitnení výcviku Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“) a spoločným využívaním výcvikových zariadení aj ďalšími zložkami bezpečnostného systému SR. Dobudovanie ÚŠZV Lešť bolo rozdelené do troch etáp s predpokladom realizácie v rokoch 2007 až 2009.

Problémom dobudovania zámeru ÚŠZV Lešť boli neustále sa meniace priority, resp. nedodanie špecifikácií požadovaných prác užívateľskými zložkami i v čase, keď už boli vyčlenené finančné prostriedky a začal sa proces realizácie výstavby. Napríklad požiadavky Hasičského a záchranného zboru boli rozsiahlejšie ako sa reálne dalo vybudovať. Nedostatkom bolo tiež, že z hľadiska realizácie projektu nebol sformulovaný jeho zámer ako oficiálnej požiadavky dotknutých rezortov a tiež nebol doložený ekonomickou efektívnosťou.

Kúpna zmluva č. 12/2007 z 03.05.2007 bola uzatvorená skôr ako bolo prijaté uznesenie vlády SR č. 854 z 03.10.2007, v ktorom vláda SR v bode 4.2.8. schválila postup na realizáciu uznesenia vlády SR č. 498 zo 06.06.2007 (návrh zámeru dobudovania ÚŠZV Lešť). Z uvedeného vyplýva, že zo strany MO SR sa realizácii výstavby síce venovala pozornosť, avšak neexistovala koncepcia zohľadňujúca výsledné riešenia dotknutých rezortov so súhrnnou rekapituláciou nákladov. Zároveň nebola určená lokalita výstavby, ktorá sa určila dodatočne až v roku 2007. Napriek uvedenému problému a nedostatku je výcviková osada Jakub VILLAGE jedinečná svojou funkcionalitou a architektúrou výcvikových zariadení a spĺňa stanovený zámer.

2. Príprava investičnej akcie

V roku 2007 vykonal ÚŠZV Lešť podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) verejné obstaranie nadlimitnej zákazky na obstaranie (tovaru) výcvikových trénerov pre výcvikovú osadu Jakub VILLAGE postupom rokovacieho konania bez zverejnenia s predpokladanou hodnotou 3 983 270,26 EUR (120 mil. SKK). Zariadenie bolo obstarané ako tovar. Zákazka bola dokončená 12.12.2007 s celkovým nákladom 4 912 974,34 EUR (148 008 265 SKK). Zmluva bola upravovaná 3 dodatkami, ktorými sa zmenila technická špecifikácia, cena za tovar, časový harmonogram plnenia dodávky a rozpočet podľa technickej špecifikácie. Výcviková osada Jakub VILLAGE s úplným názvom: „Osada vidieckeho typu účelovo vytvorená z výcvikových trénerov na výcvik jednotlivcov a malých skupín v podmienkach bojových, protiteroristických, mierotvorných a záchranných situácií“, podľa technickej špecifikácie ponuky predstavovala výstavbu hál, budov, kostolíka, skladiska, zborniska, železničnej stanice a doplnkových stavieb rôzneho druhu vybavených technickými špeciálnymi zariadeniami a technikou.

Kontrolou čerpania finančných prostriedkov použitých na nákup trénerov bolo zistené, že nie vždy bolo zabezpečené ich optimálne použitie. Výcviková osada mala byť budovaná v dvoch etapách. Predmetom zmluvy bol predaj a kúpa uvedenej osady pozostávajúcej z 8 trénerov

a doplnujúcich technických zariadení a ďalšieho vybavenia. I keď bola podpísaná zmluva s termínom ukončenia do 12.12.2007 s firmou, ktorá mala dielo odovzdať hotové, súbežne s touto zmluvou bola podpísaná i príkazná zmluva medzi ÚŠZV Lešť a MO SR zastúpeným Správou nehnuteľného majetku a výstavby Banská Bystrica. Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie odbornej pomoci pri spracovaní projektovej dokumentácie a ďalších činnostiach súvisiacich s výstavbou osady. Z uvedených skutočností vyplýva, že celá akcia nebola vopred dokumentačne dostatočne pripravená a jednotlivé jej časti realizácie boli riešené v procese výstavby. Tento postup neskôr vyvolal podstatné zmeny orientované do výstavby a vybavenia osady a tým sa aj negatívne premietol i do ceny jednotlivých trenažérov. Príkladom nedôsledného zabezpečenia výstavby sú aj tieto skutočnosti:

- projektové a materiálne zabezpečenie sa realizovalo v čase, keď už prebiehala výstavba osady;
- zhotoviteľ požiadal ÚŠZV Lešť o poskytnutie preddavku, pretože mu nebol poskytnutý včas úver na začatie výstavby osady a pôvodná zmluva ustanovenie o poskytnutí preddavku neobsahovala. V opačnom prípade by bol ohrozený termín dokončenia výstavby osady. Pritom materiál na výstavbu osady už bol objednaný. ÚŠZV Lešť uzatvoril dodatok č. 1 k zmluve, na základe ktorého poskytol zhotoviteľovi preddavok vo výške 995 817,56 EUR (30 mil. SKK);
- zhotoviteľ chcel pôvodne riešiť zakúpenie potrebného materiálu zo svojich zdrojov, z úveru vo výške 1 327 756,75 EUR (40 mil. SKK), ktorý mu ale nebol poskytnutý. Vzhľadom na nedostatočné cenové kalkulácie nebolo možné vecne preveriť či náklady spojené s poskytnutím úveru nepremietol do pôvodnej ceny materiálu, nakoľko poskytnutý preddavok v sume o 331 939,19 EUR (10 mil. SKK) nižšej už postačoval na zabezpečenie potrebného materiálu;
- poskytnutím preddavku zhotoviteľovi náklady na poskytnutie úveru nevznikli a preto bolo opodstatnené na zmenenú situáciu reagovať rokovaním o cene predávaného tovaru, keďže na jeho zakúpenie použil finančné prostriedky kupujúceho, bez dodatočných nákladov s ich získaním;
- vplyvom nedostatočnej prípravy výstavby došlo k zvýšeniu nákladov tri mesiace po podpise zmluvy, čím celkové náklady vzrástli z 3 983 270,26 EUR (120 mil. SKK) na sumu 4 912 974,34 EUR (148 008 265 SKK);
- ÚŠZV Lešť nevedel vecne a preukázateľne zdôvodniť náklady spojené s úhradou položky zmluvy služby.

ÚŠZV Lešť prevzal predmet zmluvy a zaplatil ho v celej výške v zmysle dohodnutých podmienok, aj keď mu bolo známe, že predmet zmluvy nebol úplný. V uvedenom prípade postupoval kontrolovaný subjekt v rozpore s ustanovením § 447 zákona č. 513/1991 Zb. **Obchodný zákonník**, podľa ktorého: „Kupujúci je povinný zaplatiť za tovar kúpnu cenu a prevziať dodaný tovar v súlade so zmluvou“. Tovar – trenažér bol prevzatý a zaplatený v plnej cene, aj keď kupujúcemu bolo známe, že nebol odovzdaný úplný podľa technickej dokumentácie.

Obdobným spôsobom pokračovala výstavba osady aj v roku 2008. Vykonávali sa platby za nedostatočne odôvodnené rozsahy vykonaných prác, ktoré mali vplyv na realizáciu zmien pri výstavbe v stavebnom a technickom vybavení osady. Faktúry neobsahovali a ani nemali prílohu na bližšiu identifikáciu cien.

3. Správnosť financovania, oprávnenosť, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov na realizáciu investičnej akcie

Kontrolou čerpania verejných prostriedkov použitých na výstavbu osady bolo zistené porušenie viacerých ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách, keď neboli v niekoľkých prípadoch hospodárne použité finančné prostriedky na krytie nevyhnutných potrieb pri zabezpečení výstavby a zanedbanie zmluvných povinností, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách a súčasne aj finančnej disciplíny v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) cit. zákona, napríklad:

- nejasné podmienky zmluvného vzťahu umožnili, že predložené dodacie listy rozpisu nákladov v stavebnej časti dodaných tovarov neobsahovali položkový rozpočet stavebného materiálu, čím nebolo možné vecne odkontrolovať opodstatnenosť a správnosť vykonanej fakturácie stavebných prác z hľadiska určenia cien použitých materiálov;
- ÚŠZV Lešť uhradil stavebné práce na objekte výcvikovej osady, aj keď mohli byť vynaložené náklady o 117 274,12 EUR (3 533 000 SKK) nižšie;
- cena dodaného tovaru kontajnerového typu tvoriaceho súčasť dodávky objektu výcvikovej osady bola predražená o 231 885,15 EUR (6 985 772 SKK).

Podpisom dodatku k zmluve o dielo kontrolovaným subjektom došlo k zmene termínu zaúčtovania poskytnutého preddavku, čím nastalo prekročenie zákonom stanovenej doby poskytnutia. Nedodržanie podmienok úhrady preddavku predstavovalo sumu 995 817,56 EUR (30 mil. SKK). Týmto konaním bolo porušené ustanovenie § 19 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách a následne bola porušená finančná disciplína podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. l) cit. zákona.

Spracovaný projekt Lešť – výcviková osada Jakub VILLAGE neobsahoval ani v roku 2008 materiálové rozpisy, cenové kalkulácie použitých materiálov a ceny výkonov.

V jednom prípade nebolo dodržané ustanovenie § 6 ods. 4 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe majetku štátu“) podľa ktorého: „Správca pohľadávky štátu je povinný starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, aby pohľadávka štátu bola včas uplatnená na príslušných orgánoch a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané. Ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, správca pohľadávky štátu je povinný starať sa o to, aby sa úroky z omeškania alebo poplatok z omeškania riadne včas uplatnili a vymáhali“. Projekty boli spracované dodatočne až v čase realizácie predmetu zmluvy po jej podpise. Kontrolovaný subjekt prevzal nedokončené práce, ktoré mali byť ukončené do 29.12.2008 až v apríli 2009 a zároveň neuplatnil zmluvnú pokutu za nedokončené práce.

- ÚŠZV Lešť neuplatnil zmluvnú pokutu voči zhotoviteľovi diela, aj keď odovzdal neukončený predmet zmluvy až za 98 dní. Výška neuplatnenej zmluvnej pokuty predstavovala sumu 1 575,55 EUR (47 465 SKK).

Ďalej boli zistené prípady porušenia ustanovenia § 10 ods. 1 písm. c) zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), keď kontrolovaný subjekt nevrátil faktúry zhotoviteľovi, ktoré nemali náležitý obsah uvedený v príslušných všeobecne záväzných právnych predpisoch a stanovených v zmluve, nezabezpečil úplnosť účtovníctva, čím došlo k skresleniu účtovníctva nesprávnym vykázáním hodnoty časti trenažéra.

- Trenažér – požiarne domce viedol kontrolovaný subjekt v rovnakej účtovnej hodnote v účtovníctve účtovnej jednotky, aj keď z technickej špecifikácie vyplývala ich odlišnosť a cena.

Viacere nedostatky boli zistené aj pri kontrole dodržiavania zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

ÚŠZV Lešť v období rokov 2007 až 2009 uskutočnil 36 verejných súťaží, z ktorých bola jedna zrušená Úradom pre verejné obstarávanie. V sledovanom období boli uskutočnené 4 rokovacie konania bez zverejnenia, 1 rokovacie konanie so zverejnením, 3 verejné súťaže, 23 zákaziek s nízkou hodnotou a 5 podprahových zákaziek. Uvedenými postupmi boli v roku 2007 až 2008 obstarané tovary, služby a práce v celkovej sume 17 771,29 EUR(535 378 000 SKK). Kontrola si na základe výberu vybrala zrealizované rokovacie konania bez zverejnenia, podprahové zákazky a verejné súťaže mimo verejnej súťaže, ktorá bola zrušená Úradom pre verejné obstarávanie:

- ÚŠZV Lešť vyhlásila formou podprahovej zákazky rekonštrukciu a modernizáciu tankovej kombinovanej strelnice. I keď v súťažných podmienkach nebola stanovená podmienka na poskytnutie preddavku, kontrolovaný subjekt tým, že podpísal zmluvu a poskytol preddavok v rozpore so súťažnými podkladmi, nekonal v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, čím porušil ustanovenie **§ 45 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní**. Úhradou preddavku na základe zmluvy, ktorá bola v rozpore s vyhlásením verejného obstarávania na zadanie podprahovej zákazky a súťažnými podkladmi, konal kontrolovaný subjekt v rozpore s ustanovením **§ 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách**, čím zároveň porušil finančnú disciplínu v zmysle ustanovenia **§ 31 ods. 1 písm. j) cit. zákona** v celkovej výške 66 387,84 EUR (2 mil. SKK).
- ÚŠZV Lešť vyhlásil v roku 2008 verejnú súťaž – podprahovú zákazku na rekonštrukciu striech budov cvičiska. Súťažné podklady si prevzala len jedna firma. Ponuky predložili dve firmy. Vzhľadom k tomu, že jeden z uchádzačov predložil ponuku bez vyžiadania súťažných podkladov s projektovou dokumentáciou, nesplnil podmienku stanovenú v súťažných podkladoch a bol zo súťaže vylúčený. Kontrola preukázala, že víťazný uchádzač nepredložil požadované doklady preukazujúce ekonomické postavenie v zmysle výzvy na predkladanie ponúk súťažných podkladov. Na preukázanie finančného a ekonomického postavenia môže uchádzač využiť finančné zdroje inej osoby (ručiteľa), bez ohľadu na ich právny vzťah, ktoré bude mať k dispozícii na plnenie zmluvy. V takom prípade predloží doklad preukazujúci skutočnosť, ktorým môže byť prísľub tejto osoby (zmluva o budúcej zmluve, dohoda o pôžičke a pod.) Z dokladu musí byť zrejmé právna zodpovednosť ručiteľa za splnenie svojho prísľubu. Kontrolovaný subjekt na základe uvedeného mal víťazného uchádzača zo súťaže vylúčiť, čo sa v danom prípade nestalo a tým porušil ustanovenie **§ 33 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní**.

4. Stav správy a ochrany majetku štátu

Kontrolou úrovne správy a ochrany majetku štátu boli zistené viaceré porušenia ustanovení zákona o správe majetku štátu. ÚŠZV Lešť má v správe stavebné objekty, ktorým sa z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov nevenuje náležitá pozornosť.

Ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o správe majetku štátu ukladá správcovi majetku štátu udržiavať ho v riadnom stave. Zo strany správcu nebol vo viacerých prípadoch dodržaný postup pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu, tak ako to stanovuje **§ 3 ods. 3 zákona o správe majetku štátu**, podľa ktorého „Správca je povinný s prebytočným majetkom štátu naložiť bez zbytočného odkladu...“. Napríklad:

kontrolovaný subjekt má v správe 313 stavebných objektov, z ktorých 96 (36 %) nie je

- koncipovaný subjekt má v sprave 513 stavebných objektov, z ktorých 90 (30 %) má byť v užívaní. U 30 objektov technický stav neumožňuje ich rekonštrukciu a sú nevyhovujúce;
- množstvo pridelených finančných prostriedkov na rutinnú a štandardnú údržbu (ďalej len „RŠÚ“), ktorými sa zabezpečuje bežné fungovanie majetku je nedostatočné. Napríklad v roku 2008 bolo na stavebné objekty v sume 88 203 000 EUR (2 657 200 tis. SKK) pridelených na RŠÚ celkom 827 000 EUR (24 900 tis. SKK), čo predstavuje len 0,94 % z hodnoty stavebných objektov. Uvedená suma nezabezpečuje ani spomaľovanie fyzického opotrebenia. Na niektoré objekty boli už spracovávané v minulosti návrhy na ich vyradenie a likvidáciu, avšak doteraz nebolo rozhodnutie na odstránenie stavieb vydané;
- správca rozpočtovej kapitoly MO SR vydal súhlas v roku 2007 na obstarávanie investičných akcií a okrem iného aj na projektovú dokumentáciu v sume 220 374,43 EUR (6 639 000 SKK), ktorá ani v roku 2009 nebola použitá z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Obdobne spracovaná projektová dokumentácia v roku 2008 v sume 84 910,04 EUR (2 558 000 SKK) nebude v roku 2009 použitá.

Kontrolou plnenia zmluvných vzťahov bolo preukázané v dvoch prípadoch porušenie ustanovenia § 10 ods. 2 zákona o účtovníctve, keď dlhodobý hmotný majetok obstaraný v roku 2007 bol zaradený do účtovníctva v marci 2008 a účtovný doklad nespĺňal náležitosti preukázateľného účtovného dokladu, napríklad:

- v roku 2008 účtovná jednotka zúčtovala zakúpený vojenský materiál v sume 65 557,99 EUR (2 005 126 SKK), ktorý obstarala už v roku 2007. Zároveň bolo zistené, že časť vojenského materiálu neprešla kodifikáciou, ktorú mal vykonať Úrad pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality, z dôvodu že uvedený typ nebol zavedený do OS SR;
- v kúpnej zmluve bolo dohodnuté, že v prípade ak faktúry nebudú obsahovať náležitosti v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, kupujúci je oprávnený ich predávajúcemu vrátiť na doplnenie. Predložené účtovné doklady neobsahovali stanovené náležitosti účtovného dokladu v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. c) zákona o účtovníctve.

Súčasťou kontroly vo vzťahu k riadeniu výstavby výcvikového zariadenia ÚŠZV Lešť bolo aj MO SR. Kontrolou bolo preukázané, že celý proces dostavby zo strany MO SR bol riešený len z hľadiska presunu finančných prostriedkov medzi jednotlivými projektmi. Správnosť vecného naplnenia zmluvných, finančných podmienok splnenia dostavby bola daná výhradne len ÚŠZV Lešť. Napriek tomu, že ÚŠZV Lešť má právnu subjektivitu, existencia väčšej zodpovednosti kompetentných orgánov MO SR bola potrebná preto, že išlo o akciu nadrezortného charakteru a plnenie uznesenia vlády SR. ÚŠZV Lešť v nadväznosti na programový plán MO SR na roky 2007 až 2012 plnil v Programe 095 – Rozvoj obrany, v podprograme 09501 – Rozvoj síl dva projekty. V uvedených projektoch sa mali plniť úlohy zabezpečujúce výcvik a udržiavanie spôsobilostí príslušníkov ozbrojených síl v oblasti boja proti terorizmu. Uvedené projekty neboli riadne finančne zabezpečené a na plnenie týchto úloh boli často využívané finančné prostriedky z iných projektov. Uvedený stav potvrdzuje, že vecné plnenie, kontinuita plnenia jednotlivých projektov v súvislosti s výstavbou osady bola roztrieštená. Zmeny boli vykonávané v nadväznosti na disponibilné finančné prostriedky. Zistený stav nesvedčí o optimálne nastavenom procese rozpočtovania, ktorý nie vždy postihoval reálnu potrebu výdavkov pri výstavbe osady.

Pri výpožičke objektov užívaných pre potreby OS SR, ktoré spravuje a prevádzku zabezpečuje ÚŠZV Lešť (el. energia, UV, TUV a pod.), nedochádza k refundácii nákladov a tieto nesplnené záväzky organizačných zložiek MO SR negatívne ovplyvňujú hospodárenie

u kontrolovaného subjektu (USZV Lešť).

Verejné obstarávanie zabezpečované zložkami MO SR pre ÚŠZV Lešť nebolo vždy v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní. Kontrolou vybraných prípadov obstarávania bolo preukázané porušenie zákonov o verejnom obstarávaní v 24 prípadoch, keď neboli dodržané hlavne povinnosti obstarávateľa v neevidovaní kompletnej dokumentácie, nevylúčení uchádzača, ktorý nepredložil požadované doklady, nezaslanie oznámenia o vyhodnotení ponúk uchádzačom. Napríklad VÚ 4558 verejným obstarávaním zabezpečoval:

- v 19 prípadoch nákup stavebného materiálu, opravu chladiarenského zariadenia a iné tovary a služby postupom - zákazka s nízkou hodnotou. Vo výzve boli stanovené podmienky účasti, podľa ktorých bol uchádzač povinný doložiť doklad o oprávnení podnikat' (v origináli alebo úradne overenej kópii, ktorý nebude starší ako 3 mesiace), alebo predložiť úradne stanovenú kópiu o zapísaní do zoznamu podnikateľov. Kritériom na vyhodnotenie ponúk bola stanovená najnižšia cena s DPH. Výzva bola zaslaná 3 firmám. Kontrola preukázala, že víťazní uchádzači nepredložili stanovené doklady, ktoré boli podmienkou účasti vo verejnom obstarávaní. VÚ 4558 tým, že nevylúčil predmetné firmy z verejného obstarávania v 19 prípadoch, porušil ustanovenie § 33 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní a tým, že neevidoval kompletnú dokumentáciu z verejného obstarávania, porušil ustanovenie § 102 ods. 4 cit. zákona;
- opravu veľkokuchynského zariadenia postupom – zákazka s nízkou hodnotou. Vo výzve boli stanovené podmienky účasti. Cenové ponuky predložili 3 firmy. Kontrola preukázala, že dokumentácia verejného obstarávania neobsahovala cenové ponuky zvyšných dvoch účastníkov a rovnako sa v nej nenachádzali ani odoslané oznámenia o výsledku obstarávania. Kontrolovaný subjekt tým, že neevidoval kompletnú dokumentáciu z verejného obstarávania, porušil ustanovenie § 102 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.
- v dvoch prípadoch opravu a údržbu krovínorezov, kosačiek a motorových píl, nákup ochranných pomôcok a ochranných odevov postupom - zákazka s nízkou hodnotou. Kontrola preukázala, že obstarávateľ zaslal oznámenie o výsledku výberu uchádzača oneskorene. Kontrolovaný subjekt tým, že bezodkladne nezaslal oznámenia o vyhodnotení ponúk uchádzačom, porušil ustanovenie § 44 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.

5. Úroveň kontrolnej činnosti kontrolovanej problematiky

ÚŠZV Lešť vykonávala kontroly len v rámci organizácie vlastnými zamestnancami. V rokoch 2007 a 2008 nebola zo strany zriaďovateľa MO SR vykonaná žiadna kontrola investičného procesu. V roku 2009 bola vykonaná v priebehu kontroly NKÚ SR kontrola Útvárom vnútorného auditu MO SR.

Z á v e r

ÚŠZV Lešť zabezpečoval v rokoch 2007 a 2008 výstavbu a realizáciu strediska pre prípravu špeciálnych jednotiek výkonných zložiek bezpečnostného systému SR na boj proti terorizmu a organizovanému zločinu. V roku 2007 bola preinvestovaná suma 5 305 848,42 EUR (160 035 000 SKK) a v roku 2008 suma 12 444 201,31 EUR (375 342 000 SKK). Problémom realizácie zámeru boli neustále sa meniace priority, resp. nedodanie špecifikácii požadovaných prác užívateľskými zložkami, a to ani v čase, keď už boli vyčlenené finančné prostriedky a začal sa proces realizácie stavby.

Kontrola realizácie a výstavby strediska preukázala porušovanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu, pričom finančná disciplína bola porušená v celkovej sume 1 511 025,76 EUR (45 521 000 SKK). Príčinou bolo najmä nehospodárne vynakladanie rozpočtových prostriedkov pri realizácii nákupu trenažérov a ich výstavby a nedodržania podmienok úhrady preddavku.

Zákon o verejnom obstarávaní bol porušený vo viacerých prípadoch, keď zo strany MO SR a ÚŠZV Lešť neboli zabezpečené najmä povinnosti obstarávateľa dodržať podmienky účasti, chýbajúcej úplnosti stanovenej dokumentácie verejného obstarávania a chybného vyhodnotenia stanovených kritérií. V dvoch prípadoch bolo zaslané oznámenie o výsledku výberu uchádzača oneskorene.

Zákon o účtovníctve bol porušovaný najmä nezabezpečením potrebných podkladov na preukázateľnosť zúčtovania faktúry a oneskorené zaúčtovanie účtovného prípadu nákupu dlhodobého hmotného majetku.

Zákon o správe majetku štátu bol porušený najmä pri spravovaní nehnuteľného majetku a to nevyčleňovaním dostatočných finančných prostriedkov zabezpečujúcich spomaľovanie fyzického opotrebenia hmotného majetku, nevyužitie spracovanej projektovej dokumentácie z dôvodu plnenia iných úloh, resp. chýbajúceho finančného krytia z prostriedkov štátneho rozpočtu a v neudelení zmluvnej pokuty. Porušenia predstavovali celkovú sumu 221 715,74 EUR (6 679 408 SKK).

Ku kontrolným zisteniam neboli kontrolovanými subjektmi podané námietky. Výsledky kontroly boli prerokované s ministrom obrany SR a s riaditeľom ÚŠZV Lešť. Na odstránenie zistených nedostatkov boli kontrolovanými subjektmi prijaté opatrenia.

Správa o výsledku kontroly bola zaslaná predsedovi vlády SR, ministrovi obrany SR, Výboru Národnej rady SR pre financie, rozpočet a menu a Výboru Národnej rady SR pre obranu a bezpečnosť.